

POSIEDZENIE PREZYDIUM ZG SBP, 4 LUTEGO 2021 R.**1. Informacja o działalności ZG SBP**

Najważniejsze przedsięwzięcia, które miały miejsce w okresie grudzień 2020 – styczeń 2021 r.:

a) nominacja do nagrody dla SBP

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zostało nominowane w plebiscycie Książka Roku 2020 w kategorii Fundacja/Stowarzyszenie Roku za podejmowanie działań na rzecz wspierania środowiska literackiego oraz czytelników w 2020 r., m.in. poprzez ogólnopolską akcję #NieZostawiamCzytelnika. Nominacja wiąże się z nagrodą pieniężną, jej wysokość uzależniona jest od wyników plebiscytu. Przewodnicząca SBP zaapelowała o rozpowszechnienie tej informacji wśród członków, głosowanie trwa do końca lutego 2021 r.

b) szkolenia

W omawianym okresie zorganizowano ponad 20 szkoleń online na platformie ClickMeeting, w tym dwa bezpłatne webinaria. Ponadto rozpoczął się nowy kurs online „Opracowanie formalne zbiorów bibliotecznych według aktualnych wskazań Biblioteki Narodowej”. Ze względu na duże zainteresowanie proponowanym kursem planowana jest jego kolejna edycja w listopadzie br. Rozpoczęto też nabór uczestników na kolejny kurs. Tym razem tematem jest MARC 21.

c) wnioski o granty

Złożono wniosek w programie Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanym z tzw. funduszy norweskich i funduszy EOG (Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego). Tytuł wniosku – „Minimalizacja wykluczenia niepełnosprawnych poprzez dostępność usług bibliotek”. Wniosek został zaakceptowany pod względem formalnym.

Opracowano i złożono raporty z realizacji wszystkich zadań dofinansowanych w 2020 r.

MKDNIŚ po raz kolejny doceniło projekt Analiza Funkcjonowania Bibliotek i przyznało dofinansowanie na jego realizację. Podobnie pozytywnie został roz-

patrzony wniosek dotyczący wydawania miesięcznika „Poradnik Bibliotekarza”. Reszta złożonych wniosków nie została jeszcze rozpatrzona. Przewodnicząca SBP wystąpiła ponadto do MKDNIŚ z wnioskiem o sfinansowanie nagród w konkursie Bibliotekarz Roku 2020.

d) badanie efektywności bibliotek

W ramach realizacji projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek rozpoczęły się badania w bibliotekach publicznych (uruchomiono formularz do zbierania danych za 2020 r.). W planach na ten rok jest m.in. organizacja seminarium online nt. „Dane statystyczne, wskaźniki, standardy – jak badać efektywność działalności bibliotek” oraz opracowanie metodologii i narzędzi do badań wpływu bibliotek.

e) trwające konkursy:

- na plakat Tygodnia Bibliotek 2021,
- Bibliotekarz Roku 2020,
- Mistrz Promocji Czytelnictwa 2020,
- Nagroda Naukowa SBP im. Adama Łysakowskiego za 2020 r.,
- Nagroda Młodych BP im. prof. Marii Dembowskiej.

f) prace nad e-sklepem

Trwają prace nad nowym e-sklepem. Uruchomienie planowane jest na 15 marca 2021 r.

g) nowości wydawnicze

W omawianym okresie ukazało się pięć nowości Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP. Przewodnicząca SBP zwróciła szczególną uwagę na dwa tytuły:

Z biblioteką czy bez? Badanie nieużytkowników biblioteki (Wiesława Budrowska, Magdalena Paul, Aldona Zawalkiewicz, Marcin Żynda) oraz *Edward Potkowski Opuscula inedita. Prace niepublikowane* (Piotr Tafilewski)

h) nowa seria wydawnicza

Przy współpracy z Wydziałem Dziennikarstwa Informacji i Bibliologii UW powstaje nowa seria wydawnicza: „Komunikacja społeczna i media – teoria, metodologia, praktyka”. W roku 2021 planuje się wydanie dwóch tomów w tej serii.

i) Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025

W związku z ogłoszonymi konsultacjami publicznymi projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025. Przewodnicząca SBP zwróciła się z apelem o nadsyłanie uwag, które Stowarzyszenie zawrze w swojej opinii i prześle do ministerstwa.

j) działania wobec zamiaru likwidacji filii bibliotek pedagogicznych województwa łódzkiego

SBP podjęło działania wobec zamiaru likwidacji 18 filii bibliotek pedagogicznych województwa łódzkiego i skierowało w dniu 21 stycznia 2021 r. list do przedstawicieli władz samorządowych oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi wyrażający sprzeciw wobec planowanych przez władze samorządowe działań. Z odpowiedzi przesłanej przez Marszałka Województwa wynika, że ostateczna decyzja dotycząca likwidacji placówek jeszcze nie zapadła.

k) sytuacja finansowa SBP

Sytuacja finansowa Stowarzyszenia jest trudna, ale stabilna. Zgodnie z Wytycznymi w sprawie ustalenia wysokości, sposobu oraz terminu wnoszenia składek człon-

kowskich przyjętymi uchwałą nr 3/2019 na konto Zarządu Głównego SBP przekazywana jest część składek członkowskich. Na kolejnym posiedzeniu ZG zostanie podjęta decyzja, na jaki cel środki te zostaną przeznaczone.

2. Ankieta dla członków SBP

Zespół w składzie: Barbara Budyńska, Krzysztof Dąbkowski, Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska, Paweł Pioterek, Joanna Potęga, Marzena Przybysz, Aldona Zawałkiewicz zakończył badanie pilotażowe. Właściwe badanie planowane jest od 15 lutego do 19 marca 2021 r. Wyniki ankiety zostaną wykorzystane przy planowaniu kierunków działania SBP na najbliższe lata. Potrzebne jest sprawne współdziałanie wszystkich struktur SBP, aby dotrzeć do jak największej liczby członków. Do osób posiadających adres e-mail zostanie rozesłany link do elektronicznej wersji ankiety, osoby nieposługujące się pocztą elektroniczną będą mogły wypełnić ankietę w wersji tradycyjnej. Kluczowa jest więc weryfikacja i aktualizacja indywidualnych adresów członków SBP, tak aby link do ankiety trafiał do właściwej osoby. Biuro ZG SBP roześle pismo do struktur z prośbą o weryfikację adresów oraz upowszechnienie informacji o badaniu.

3. Prace zespołów (ds. statutu, strategii i programu działania)

Przewodnicząca SBP przypomniała, że Komisja ds. Statutu SBP oraz Komisja ds. Strategii i programu działania na lata 2021-2025 zostały powołane uchwałami w dn. 30 czerwca 2020 r. Przedstawiono harmonogram spotkań online członków zespołów na platformie ClickMeeting (22 lutego – Komisja ds. Statutu, 2 marca – Komisja ds. strategii i programu działania).

4. Przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP

Przewodnicząca SBP przedstawiła opinię prawną Spółki Prawniczej Leżański Pankiewicz dotyczącą możliwości przeprowadzenia w 2021 r. w Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich wyborów online, zarówno na poziomie kół, oddziałów i okręgów, jak i na poziomie Krajowego Zjazdu Delegatów. Wynika z niej, że na mocy obowiązujących przepisów wybory mogą odbyć się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej z zachowaniem tajności głosowania (wyjątek stanowią wybory na poziomie kół, gdzie Statut dopuszcza głosowanie jawne za zgodą wszystkich uczestniczących). Jednak ze względu na zapisy w Statucie SBP niedopuszczalna jest procedura przeprowadzenia wyborów do władz drogą korespondencyjną (wysyłanie kopert z kartami do głosowania i odsyłanie ich przez członków). W opinii zwrócono również uwagę na wprowadzony w drugiej połowie 2020 roku art. 10 ust. 1 f ustawy Prawo o stowarzyszeniach, który mówi, że jeśli kadencja władz upływa w okresie trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii, to podlega ona przedłużeniu do czasu wyboru władz stowarzyszenia na nową kadencję, jednak nie dłużej niż do 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Oznacza to, że nie ma obowiązku przeprowadzania wyboru nowych władz, albowiem te wybrane w poprzednich wyborach zachowują swój mandat w okresie wskazanym w przepisie.

Następnie dyrektor Biura ZG SBP Aldona Zawałkiewicz przedstawiła wyniki rozmów z firmą NASK zajmującą się m.in. tworzeniem narzędzi do głosowań online. Zakup narzędzia, z którego mogliby skorzystać wszyscy członkowie SBP (umożliwiający przeprowadzenie wyborów na wszystkich szczeblach) przekracza możliwości finansowe Stowarzyszenia.

Po krótkiej dyskusji uczestnicy wypełnili anonimową ankietę zawierającą dwa

punkty – Czy jesteś za organizacją wyborów online? Czy jesteś za przesunięciem wyborów? Wszyscy uprawnieni do głosowania opowiedzieli się za przesunięciem terminu wyborów i wydłużeniem obecnej kadencji.

Przewodnicząca SBP zapowiedziała zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia członków Zarządu Głównego SBP w dn. 16 lutego br. Tematem spotkania będzie omówienie spraw dotyczących organizacji wyborów i Krajowego Zjazdu Delegatów w świetle opinii prawnej oraz podjęcie stosownych uchwał.

5. Sprawy różne

- Przewodnicząca SBP, po zasięgnięciu opinii członków ZG oraz redaktorów czasopism naukowych i pracowników naukowych współpracujących z Wydawnictwem Naukowym i Edukacyjnym SBP, przygotowała uwagi do projektu Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie programu „Rozwój czasopism naukowych” (15 stycznia 2021 r.).
- Przewodnicząca SBP zaapelowała o zakup i szeroką promocję publikacji Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP.
- Joanna Potęga zgłosiła chęć ufundowania przez Zarząd Okręgu SBP w Warszawie nagród w postaci voucherów na zakup książek wydanych przez SBP dla laureatów konkursu organizowanego w ramach akcji Wikipedii 1Lib1Ref. Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska przypomniała, że od roku 2018 autorem artykułów w „Bibliotekarzu” i „Poradniku Bibliotekarza” oferuje się wybór wybranej przez nich publikacji SBP. Zachęciła do podobnych działań w innych okręgach.

Posiedzenie Zarządu Głównego SBP, 16 lutego 2021 r.

Posiedzenie zostało zwołane w trybie nadzwyczajnym w celu omówienia spraw dotyczących organizacji wyborów i Krajowego Zjazdu Delegatów w świetle opinii prawnej oraz podjęcia stosownych uchwał.

Przewodnicząca SBP zreferowała dyskusję członków Prezydium ZG SBP, która miała miejsce podczas posiedzenia w dniu 4 lutego br., gdzie uczestnicy jednogłośnie opowiedzieli się za przedłużeniem kadencji. Zaprezentowała podstawy prawne możliwości przedłużenia kadencji władz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich:

– Ustawę z dn. 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008, Nr 234, poz. 1570), gdzie zdefiniowane zostały m. in. pojęcia „stan epidemii” i „stan zagrożenia epidemicznego”;

– Ustawę z dn. 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 1086), w której art. 28 przywołuje Ustawę Prawo o stowarzyszeniach;

– Ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 nr 20, poz. 104 z późniejszymi zmianami).

Przewodnicząca SBP przedstawiła projekt uchwały Zarządu Głównego SBP w sprawie przedłużenia kadencji władz SBP w związku ze stanem epidemii. Zebrani zgłosili drobne uwagi i uzupełnienia. Przewodnicząca SBP zarządziła głosowanie w sprawie przedłużenia kadencji władz SBP do czasu zakończenia pandemii. Głosowanie odbyło się w formie anonimowej ankiety na platformie

ClickMeeting. Liczba osób głosujących za przedłużeniem kadencji: 13, liczba głosów przeciw przedłużeniu kadencji: 0.

Podsumowując spotkanie Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska zobowiązała się do uwzględnienia zgłoszonych uwag i przesłania poprawionej uchwały do członków Zarządu Głównego SBP. Zapowiedziała ponadto, że kolejnym działaniem będzie nowelizacja harmonogramu przygotowań do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP.

Nagroda Młodych SBP im. prof. Marii Dembowskiej

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich ogłosił kolejną edycję konkursu dla absolwentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na najlepsze prace magisterskie Nagroda Młodych SBP im. Prof. Marii Dembowskiej. Jednym z celów konkursu jest promowanie najlepszych absolwentów bibliotekoznawstwa, informacji naukowej oraz dyscyplin pokrewnych.

W obecnej edycji konkursu, do Nagrody Młodych SBP mogą być zgłoszone prace obronione w latach akademickich 2018/2019 oraz 2019/2020.

Prace magisterskie można przesyłać do dnia 30 kwietnia 2021 r. w postaci papierowej na adres: Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP 00-335 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7 oraz w postaci elektronicznej na adres: wydawnictwo@sbp.pl.

Rozstrzygnięcie Konkursu nastąpi w czerwcu 2021 roku.

Nagroda Naukowa SBP im. Adama Łysakowskiego

Do 15 marca 2021 roku trwa przyjmowanie nominacji do Nagrody Naukowej SBP im. A. Łysakowskiego za 2020 rok. Nagroda ma na celu uhonorowanie twórców publikacji o dużym znaczeniu dla rozwoju teorii i praktyki bibliotekarstwa, informacji naukowej oraz dziedzin pokrewnych, wydanych w roku 2020. Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach:

- prace o charakterze teoretycznym, metodologicznym, źródłowym,
- prace o charakterze dokumentacyjno-informacyjnym,
- podręczniki akademickie,
- prace o charakterze praktyczno-wdrożeniowym.

Nagroda ma postać medalu i dyplomu.

Nominacje do Nagrody należy zgłaszać pocztą elektroniczną do Przewodniczącej Komisji: jadwigasadowska@o2.pl i do Biura Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich: biuro@sbp.pl.

Powołanie Sekcji Bibliotek Muzeów, Galerii i Instytucji Kultury przy Zarządzie Głównym SBP

15 grudnia 2020 r. uchwałą Zarządu Głównego SBP powołana została Sekcja Bibliotek Muzeów, Galerii i Instytucji Kultury. Podstawowymi celami działania Sekcji są:

1. Reprezentowanie i obrona interesów zawodowych bibliotekarzy, pracowników bibliotek muzeów, galerii i instytucji kultury, a także pracowników odpowiedzialnych za zbiory biblioteczne w ww. jednostkach.
2. Dążenie do włączenia zainteresowanych bibliotek muzeów, galerii i instytucji kultury do krajowej sieci bibliotecznej.

3. Wsparcie w dążeniu do uzyskania statusu biblioteki naukowej przez zainteresowane biblioteki muzeów, galerii i instytucji kultury.
4. Dążenie do uznania w muzeach wykształcenia bibliotekarskiego za kierunkowe i umożliwiające awans merytoryczny.
5. Promowanie i wzmacnianie kompetencji i rozwoju zawodowego bibliotekarzy muzealnych i pracowników bibliotek muzeów, galerii i instytucji kultury, a także pracowników odpowiedzialnych za zbiory biblioteczne poprzez konferencje, szkolenia, warsztaty, seminaria oraz publikacje.
6. Nawiązanie i rozwijanie regularnych i ścisłych kontaktów mających na celu wzajemne wspieranie się.
7. Wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy pracownikami muzeów, galerii i instytucji kultury odpowiedzialnymi za zbiory biblioteczne.
8. Współpraca z instytucjami i organizacjami aktywnymi w dziedzinie kształtowania standardów pracy w bibliotekach oraz standardów opracowania zbiorów bibliotecznych.
9. Aktywne tworzenie i promowanie w kraju zawodu bibliotekarza muzealnego oraz profesjonalnych standardów pracy bibliotekarzy, pracowników bibliotek muzeów, galerii i instytucji kultury oraz pracowników odpowiedzialnych za zbiory biblioteczne.

Wybory do władz Sekcji odbyły się w ramach II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Bibliotekarzy i Pracowników Muzealnych „Bibliotekarz w muzeum. Praca – współpraca – wyzwanie”, zorganizowanej 25 września 2020 r. przez Muzeum Zamkowe w Malborku.

W skład Zarządu Sekcji weszły:

Katarzyna Żák-Caplot (przewodnicząca, Biblioteka Muzeum Warszawy)

Aleksandra Siuciak (wiceprzewodnicząca, Biblioteka Muzeum Zamkowego w Malborku)

Marta Kurzyńska (członek Zarządu, Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie)

Magdalena Skrejko (sekretarz, Biblioteka Muzeum Fotografii w Krakowie)
dr Sylwia Szarejko (skarbnik, Muzeum Pamięci Sybiru).

Zapraszamy do współpracy wszystkich bibliotekarzy i pracowników opiekujących się zbiorami bibliotecznymi w polskich muzeach, galeriach i instytucjach kultury. Kontakt: sekcja.bmgik@gmail.com.

SZKOLENIA SBP

Przez cały okres pandemii Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich realizuje kursy i szkolenia online, z wykorzystaniem platformy **ClickMeeting**. Rejestracja i szczegóły dostępne są na stronie <http://www.szkoleniadlabibliotekarzy.sbp.pl/>.

Kursy online:

- Opracowanie formalne zbiorów bibliotecznych według aktualnych wskazań Biblioteki Narodowej

Kurs ma na celu zapoznanie uczestników z wytycznymi Biblioteki Narodowej dotyczącymi opracowania różnych typów dokumentów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów gromadzonych w bibliotekach szkolnych – podręczników, programów i materiałów dydaktycznych dla uczniów i nauczycieli, a także zbiorów na nowoczesnych nośnikach (e-booków, publikacji

w zdalnym dostępie itp). Zajęcia będą okazją do wspólnego ćwiczenia tworzenia opisów bibliograficznych, a także rozwiązania bieżących problemów dotyczących opracowania zbiorów bibliotecznych w pracy codziennej uczestników. Szkolenie nie będzie się odnosiło do wprowadzania danych bibliograficznych w jakimkolwiek systemie bibliotecznym, ze względu na wykorzystywanie przez biblioteki różnych systemów. Uczestnicy zapoznają się z uniwersalnym schematem opracowania zbiorów, który wykorzystuje się w każdym systemie. Kurs skierowany jest do osób, które mają podstawowe przygotowanie bibliotekarskie i ogólną znajomość występujących w opisie bibliograficznym stref.

Pierwsza edycja kursu odbywa się w miesiącach luty/marzec. Na kolejną zapraszamy w listopadzie 2021 roku.

- Format MARC 21

Kurs przeznaczony jest dla wszystkich, którzy planują rozpoczęcie katalogowania w Formacie MARC 21 lub zamierzają doszkolić się w zakresie jego stosowania. Uczestnicy kursu poznają pola, podpola i wskaźniki formatu MARC 21 oraz dowiedzą się, które z nich absolutnie muszą znaleźć się w opisie, a które są opcjonalne. Będą także mogli zobaczyć, w jaki sposób elementy formatu przekładają się na poszczególne strefy opisu bibliograficznego oraz jak pozwalają klasyfikować treść dokumentu. W trakcie ośmiu spotkań omówione i przećwiczone zostaną kolejne pola formatu z przykładami ich zastosowania, a materiały edukacyjne pomogą korzystać z MARC 21 w codziennej pracy bibliotekarskiej.

Kurs będzie realizowany od kwietnia do czerwca 2021 r.

W okresie styczeń – luty 2021 r. odbyły się następujące szkolenia:

- Podcast – jak od zera stworzyć ciekawy podcast?

Podcasty to nowe, ciekawe i proste w przygotowaniu narzędzie do promocji kultury. W trakcie szkolenia uczestnicy poznali platformę do podcastów, która zapewnia możliwość dotarcia do szerokiego grona słuchaczy w całej Polsce. Wszystkie możliwości platformy omówione zostały na konkretnych przykładach. Szkolenie prowadził Rafał Hetman – blogger, reporter.

- Jak ciekawie pisać o książkach w internecie? Pomysły i sposoby na udane teksty o książkach

W czasie szkolenia uczestnicy poznali sposoby na stworzenie ciekawego tekstu o książkach na potrzeby Internetu; dowiedzieli się, jakie materiały klikają się lepiej, a jakie gorzej, jakie formaty utrzymują uwagę, a jakie nie, a także poznali sposoby pisania recenzji i tekstów okołoksiążkowych (na przykładach tekstów z blogów i portali). Szkolenie prowadził Rafał Hetman.

- Udane spotkanie literackie. Jak ciekawie rozmawiać? Jak skutecznie promować? Jak je zorganizować w Internecie i w realu?

Dzięki szkoleniu uczestnicy dowiedzieli się:

- jak rozmawiać z pisarzami i pisarkami
 - jak zorganizować spotkanie autorskie w Internecie i tradycyjne spotkanie z publicznością,
 - jak kontaktować się z pisarzami i pisarkami oraz ich wydawcami w celu umówienia spotkania,
 - jak promować spotkanie, żeby przyszło na nie jak najwięcej osób.
- Szkolenie prowadził Rafał Hetman.

Tworzenie filmów na potrzeby Internetu – YouTube, Facebook, Instagram

W trakcie szkolenia uczestnicy poznali specyfikę tworzenia filmów do Internetu na trzech głównych platformach – YouTube, Facebooku i Instagramie, poznając różnice dotyczące publikacji filmów w tych mediach. Uczestnicy zapoznali się także ze sprzętem potrzebnym do kręcenia filmów – od najprostszego i najtańszego do bardziej zaawansowanego – kamer, aparatów, mikrofonów, statywów itp. W trzeciej części szkolenia zaprezentowano techniki kręcenia filmów do Internetu oraz proste sposoby na wykorzystanie najbliższego otoczenia jako studia. W ostatniej części omówiono narzędzia do montażu filmów – darmowe i płatne. Szkolenie prowadził Rafał Hetman.

- Niesztampowe metody pracy w bibliotece

Spotkania autorskie, kluby dyskusyjne i konkursy recytatorskie to za mało, by biblioteka była atrakcyjnym miejscem. W trakcie szkolenia uczestnicy zapoznali się z niestandardowymi metodami pracy z czytelnikiem, jak np. gamifikacja, book sprints, gniazda inspiracji i wiele innych nowoczesnych nurtów i metod. Efektem szkolenia było uzyskanie przez uczestników gotowych rozwiązań, które można zastosować w bibliotece. Szkolenie prowadził dr Marcin Karwowski – dyplomowany infobroker, coach i trener, naukowiec informatolog, dyrektor Biblioteki Publicznej w Kokoszkowach.

- Przygotowanie biblioteki na kontrolę i audyt zewnętrzny w zakresie kontroli zarządczej, ochrony danych osobowych i innych obszarów działalności

Celem szkolenia było przygotowanie kadry kierowniczej i pracowników biblioteki na kontrole związane z różnymi aspektami funkcjonowania instytucji oraz audyty zewnętrzne. Uczestnicy szkolenia dowiedzieli się m.in.: jakie kontrole i audyty zewnętrzne mogą być realizowane w bibliotekach, w jaki sposób realizować kontrolę zarządczą oraz ochronę danych osobowych, aby kontrole i audyty wypadły pozytywnie. W trakcie szkolenia przedstawione zostały najczęściej popełniane błędy w zakresie realizacji prawa pracy oraz prawa zamówień publicznych w bibliotekach. Podczas szkolenia realizowana była także część warsztatowa, która przybliżyła uczestnikom realizację kontroli i audytu zewnętrznego. Wszyscy uczestnicy otrzymali prezentację i inne materiały wykorzystywane podczas szkolenia w wersji elektronicznej. Szkolenie prowadził dr Łukasz Wojciechowski – specjalista w zakresie ochrony danych osobowych i kontroli zarządczej, adiunkt na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych WSEI w Lublinie, przedsiębiorca i bloger (Statuo.pl).

- Realizacja ochrony danych osobowych w bibliotece zgodnie z przepisami RODO z uwzględnieniem najnowszych zmian legislacyjnych, wytycznych i dobrych praktyk

Celem szkolenia było podsumowanie dotychczasowych doświadczeń z funkcjonowania przepisów RODO w bibliotekach oraz omówienie i dostarczenie uczestnikom praktycznych rozwiązań w zakresie realizacji ochrony danych osobowych w bibliotekach. Uwzględnione zostały doświadczenia pierwszych dwóch lat po wprowadzeniu reformy systemu ochrony danych, w tym zmiany przepisów sektorowych w Polsce (m.in. w prawie pracy), najnowsze wytyczne Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz dobre praktyki. Podczas szkolenia zostały omówione najczęściej popełniane błędy, również w kontekście kar nakładanych przez Prezesa UODO. Uczestnicy otrzymali precyzyjne wytyczne dotyczące

prowadzonej dokumentacji i realizowanych procedur, jak również wzory dokumentów w wersji elektronicznej. Szkolenie prowadził dr Łukasz Wojciechowski.

- RODO i kontrola zarządcza w okresie pandemii COVID-19 i po jej zakończeniu

Szkolenie stanowiło odpowiedź na liczne pytania dyrekcji i pracowników bibliotek dotyczące funkcjonowania w okresie pandemii COVID-19. Uczestnicy dowiedzieli się, w jaki sposób należy w okresie pandemii realizować przepisy RODO oraz przetwarzać dane osobowe pracowników i osób korzystających z biblioteki, a także na co zwrócić szczególną uwagę podczas pracy stacjonarnej i zdalnej. W drugiej części szkolenia – warsztatowej – omówiono i przećwiczone planowanie celów i analizę ryzyk związanych z pandemią COVID-19 na podstawie rzeczywistych sytuacji i problemów występujących w bibliotekach. Szkolenie prowadził dr Łukasz Wojciechowski.

- Książka w rozwijaniu kreatywności i przedsiębiorczości dzieci i młodzieży

Podczas szkolenia uczestnicy zapoznali się z najnowszą literaturą oraz metodami i formami pracy służącymi motywowaniu dzieci i młodzieży oraz kształtowaniu postaw i rozwijaniu ich samodzielności, innowacyjności i kreatywności. Słuchacze dowiedzieli się, jak kształtować u młodych ludzi motywację immanentną (autoteliczną), jak pogłębiać i wzmacniać ich pasję i zainteresowania. Szkolenie prowadziła dr Wanda Matras-Mastalerz – adiunkt w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, doktor nauk humanistycznych w dziedzinie literaturoznawstwa, Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego we Wrocławiu.

- Biblioterapia w pracy z seniorami – (Seniorzy pełni zdrowia, mądrości i wigoru)

Celem szkolenia było dostarczenie inspiracji, wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu metod pracy z seniorami. Uczestnicy dowiedzieli się, jak rozwijać umiejętności samodzielnego prowadzenia zajęć z osobami w wieku dojrzałym. Poznali różne techniki pracy twórczej na bazie odpowiednio dobranej literatury oraz sposoby prowadzenia spotkań łączących pokolenia i rozwijających międzypokoleniową transmisję wartości. Program szkolenia obejmował także elementy stymulacji pamięci i rozwoju intelektu. Szkolenie prowadziła dr Wanda Matras-Mastalerz.

- Zdalna promocja książek – narzędzia i pomysły

Szkolenie dało uczestnikom możliwość odkrycia różnych form prezentacji zbiorów, które pasują do wizerunku biblioteki. W pierwszej części przedstawiono narzędzia, które można wykorzystać podczas tworzenia prezentacji multimedialnej, nieszablonowych grafik, filmików i podcastów czy organizowania wydarzeń online. W drugiej natomiast zaprezentowano formy promocji książek takie jak: recenzja, wyzwania czytelnicze, maratony, TBR, *wrap up* czy różnego rodzaju polecenia. Szkolenie prowadziła Beata Malentowicz – nauczyciel bibliotekarz w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu, trener edukacji medialnej oraz pedagog z wieloletnim doświadczeniem w pracy z młodzieżą i dorosłymi.

- Sposób na wirtualne spotkanie z czytelnikami

Szkolenie miało charakter wirtualnego spaceru, podczas którego uczestnicy poznali różne formy aktywności online z czytelnikiem, zgłaszali własne pomysły

oraz poznali narzędzia internetowe do tworzenia multimedialnych projektów. Zdobyli także podstawową wiedzę w zakresie projektowania interaktywnych zadań angażujących czytelników dzięki wybranym narzędziom. Poznali programy wspierające wizualizację działań biblioteki oraz wzięli udział w aktywizujących i motywujących quizach. Szkolenie prowadziła Beata Malentowicz.

WYDAWNICTWO NAUKOWE I EDUKACYJNE SBP

Zgodnie z Komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 lutego 2021 r., w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych ujęte zostały czasopisma naukowe SBP: „Przegląd Biblioteczny” – 40 punktów (wzrost o 20 punktów w stosunku do ostatniej punktacji); „Zagadnienia Informacji Naukowej – Studia Informacyjne” – 20 punktów.

Nowości Wydawnictwa SBP:

- *Aplikacje mobilne w systemach informacyjnych* (Grzegorz Gmiterek)

Powszechny dostęp do szerokopasmowej transmisji danych za pomocą urządzeń mobilnych to współcześnie jeden z najważniejszych impulsów przeobrażeń kulturowych, społecznych i gospodarczych. Aplikacje mobilne odgrywają coraz większą rolę w życiu codziennym. Książka autorstwa Grzegorza Gmiterka kierowana jest przede wszystkim do osób zainteresowanych szeroko pojętą problematyką funkcjonowania systemów informacyjnych i wykorzystania w ich ramach urządzeń oraz aplikacji mobilnych. Jej potencjalnymi odbiorcami powinni być bibliolodzy i pracownicy bibliotek zainteresowani wykorzystaniem urządzeń i aplikacji mobilnych w ramach realizacji usług informacyjno-bibliotecznych.

- *Wiedza, gust, kompetencje. Kultura literacka, teatralna, czytelnicza cyfrowa we współczesnej bibliotece (na przykładzie województwa lubuskiego)* (Andrzej Buck, Monika Simonjetz, Dawid Kotlarek)

Kształtowanie kultury literackiej, teatralnej, czytelniczej i cyfrowej jest jednocześnie rozwijaniem kompetencji. Powodzenie w tym obszarze zależne jest jednak od wiedzy i współpracy pośredników inicjacji czytelniczej, teatralnej i cyfrowej. Przykłady przytoczone w niniejszej publikacji odwołują się do form i metod pracy z użytkownikiem. Wskazują potrzebę łączenia pracy bibliotecznej z innymi elementami oddziaływania społecznego. Wiedza, gust i kompetencje to składowe efektywnego porozumienia i komunikowania się z odbiorcami różnego typu przekazów, poprzez które biblioteki zaspokajają potrzeby w zakresie edukacji, doznań emocjonalnych i rozrywki, a przede kształcą umiejętność rozumienia i mądrego przetwarzania tekstów kultury.

- *Z biblioteką czy bez? Badanie nieużytkowników biblioteki* (Wiesława Budrowska, Magdalena Paul, Aldona Zawątkiewicz, Marcin Żynda)

Kim są nieużytkownicy biblioteki? Nieuchwytni, niewidzialni, a niekiedy może po prostu zapomniani? Dlaczego nie odwiedzają biblioteki? Czy czytają książki, a jeśli tak, to z jakich źródeł je pozyskują? Jaką część (według większości danych statystycznych rosnącą...) publiczności bibliotecznej – grupy docelowej, do której biblioteka kieruje swoje działania, stanowią? Jak dużym wyzwaniem jest dotarcie do nich i poznanie powodów „nieużytkowania”? „Z biblioteką czy

bez? Badanie nieużytkowników biblioteki”, publikacja odpowiadająca na powyższe pytania ma niezwykle praktyczny charakter. Prezentuje bardzo uniwersalne narzędzie badawcze, które może znaleźć zastosowanie w badaniach nieużytkowników wszystkich typów bibliotek. Inspiruje również do jego zastosowania i podjęcia próby przeprowadzenia badania, które może być ważnym krokiem w kierunku poszerzenia grona użytkowników biblioteki. Książka napisana jest przejrzystym i przystępnym językiem, a równocześnie zachowuje charakter pracy naukowej. „Naszpikowana” twardymi danymi, pochodzącymi z wielostronnych analiz, bogatym materiałem pogładowym, opisem realnych trudności w prowadzeniu badań oraz rzeczowymi próbami dociekania zaistniałego stanu rzeczy. Wypełnia widoczną lukę na krajowym rynku wydawniczym.

- *Nauka o informacji w okresie zmian. Rewolucja cyfrowa: infrastruktura, usługi, użytkownicy* (red. Barbara Sosińska-Kalata, Marcin Roszkowski, Zuzanna Wiorogórska)

Niniejsza książka zawiera wybór artykułów, które dotyczą wpływu rewolucji cyfrowej na współczesne społeczeństwo oraz funkcjonujące w nim jednostki i instytucje. Artykuły te są pisemną wersją referatów wygłoszonych na konferencji lub powstały już po jej zakończeniu jako rozwinięcie tematu, który autorzy przedstawili na konferencji. [...] Zebrane w książce artykuły zostały podzielone na trzy grupy: *Spoleczne aspekty rewolucji cyfrowej*, *Edukacja informacyjna – kompetencje informacyjne – kultura informacyjna* oraz *Technologie cyfrowe i nowe praktyki ich wykorzystania w usługach informacyjnych*. (ze Wstępu)

Edward Potkowski Opuscula inedita. Prace niepublikowane (red. Piotr Tafiłowski)

Na prezentowaną książkę składa się sześć niepublikowanych dotychczas w języku polskim tekstów Edwarda Potkowskiego z okresu 1980-2014. Zbiór ten może być interesujący dla czytelnika z kilku powodów. Pierwszym z nich jest trwała wartość merytoryczna ogłaszanych w nim po raz pierwszy prac. Obserwacje E. Potkowskiego są na tyle ciekawe, że nawet pomimo upływu czasu warto je zaprezentować szerszemu gronu czytelników, a jego idee wciąż zachowały świeżość i aktualność, nadal też stanowić mogą inspirację dla młodszych pokoleń historyków. Ponadto teksty te, pisane jasnym potoczystym stylem i przystępnym językiem, mające zatem także wartość popularyzatorską, pokazują profesora jako pracownika nauki z nieco innej, mniej znanej perspektywy: nie tylko jako historyka średniowiecznej książki i pisma, lecz także jako badacza dziejów wczesnej nowożytności, historii Polski, ideologii politycznej, a wreszcie uczonego zainteresowanego praktycznymi problemami bibliologii. Są to wciąż interesujące prace, tworzące zarazem ciekawy obraz Autora.

- *Regionalizm i tożsamość kulturowa. Winiarstwo a media* (red. Andrzej Buck, Przemysław Bartkowiak)

Odrodzenie lubuskiego winiarstwa jest faktem, który dociera nie tylko do świadomości mieszkańców całej Polski, ale także poza jej granice. Wina z licznych i coraz lepiej prosperujących lubuskich winnic mają już swoich fanów i koneserów. Mamy już polskie wino, które zachwyca gości i mieszkańców, budując markę województwa lubuskiego. Każda instytucja, zjawisko, wydarzenie ma swój wymiar medialny – żyje w mediach. Celem publikacji jest próba spojrzenia na tradycję i współczesność lubuskiego winiarstwa pod kątem szeroko pojmowanych mediów – od książki i prasy, poprzez radio, telewizję i wreszcie Internet.

Pragniemy podsumować minione trzydziestolecie, które było przełomowe także dla samych mediów, i spróbować nakreślić medialny obraz lubuskiego winiarstwa, jego główne wątki i przemiany.

- *Mobilna biblioteka* (red. nauk. Maja Wojciechowska)

Przekazywany Czytelnikom tom stanowi zbiór tekstów poświęconych nowym funkcjom, zadaniom, technikom i narzędziom pracy bibliotek. Przygotowany przez kadre naukową oraz kierowniczą, a także dynamicznie działających na co dzień pracowników bibliotek, pokazuje z różnych punktów widzenia zmiany zachodzące w tych placówkach i ich otoczeniu. Publikacja umożliwi szerokie spojrzenie na to, jak wielowymiarową instytucją może być współczesna biblioteka.

Opracowanie:

Aldona Zawatkiewicz, Małgorzata Dargiel-Kowalska

Tekst wpłynął do Redakcji 23 lutego 2021 r.